



**KØBENHAVNS KOMMUNE**  
Økonomiforvaltningen

Udvalgssekretær Elizabeth Bonde  
Børne- og Ungdomsforvaltningen  
Københavns Kommune  
Rådhuset  
1599 København V.

28-05-20101

Sagsnr.  
2010-79607111702

Dokumentnr.  
2011-561155

### **Forslag til Bydelsplan for Nørrebro i høring**

Kære Elizabeth Bonde

Hermed sendes forslag til Bydelsplan for Nørrebro i høring i Børne- og Ungdomsudvalget, jf. som beskrevet i vedlagte indstilling – *Bydelsplan for Nørrebro*.

Som det fremgår, opfordres fagudvalgene til at bidrage med faktuelle kommentarer til bydelsplanen samt til at tilkendegive, hvordan bydelsplanerne kan indgå i det fremtidige arbejde, herunder om der er nogle forslag, der kan gennemføres indenfor de eksisterende økonomiske rammer samt hvilke forslag, fagudvalgene kan have interesse i at fremme ved budgetforhandlinger. Således også Børne- og Ungdomsudvalget.

**Høringsfristen** er mandag den 3. oktober kl. 12.00.

Hørings svar skal afleveres til projektleder Louise Overgaard Ploug, Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen, Københavns Rådhus, 1599 København V, e-mail: [lop@okf.kk.dk](mailto:lop@okf.kk.dk), tlf. 3366 2022.

Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen vil efterfølgende - med de indkomne høringssvar - behandle det endelige forslag til bydelsplanen hhv. den 22. november 2011 og den 1. december 2011.

Hvis I har spørgsmål, er I velkomne til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Louise Overgaard Ploug

#### **Center for Byudvikling**

Rådhuset, 3.sal, 16  
1599 København V

Telefon  
3366 2022

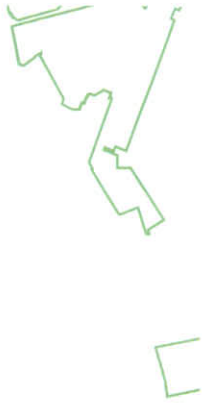
Telefax  
3366 7003

E-mail  
[LOP@okf.kk.dk](mailto:LOP@okf.kk.dk)

EAN nummer  
5798009800176

[www.kk.dk](http://www.kk.dk)

# BYDELSPLAN



**NØRREBRO** 

FORSLAG TIL  
BYDELSPLAN FOR  
NØRREBRO  
2011



## BYDELSPLAN FOR NØRREBRO

### Udarbejdet af:

Bydelsplanen er udarbejdet i et samarbejde mellem Nørrebro Lokaludvalg og Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune på baggrund af input fra Nørrebros borgere.

### Udgivet af:

Københavns Kommune

### Redaktion og tilrettelæggelse:

Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen,  
Københavns Kommune

### Grundkort og illustrationer:

Center for Byudvikling, Økonomiforvaltningen,  
Københavns Kommune

### Fotos:

Se de enkelte fotos

FORSLAG TIL  
BYDELSPLAN FOR  
NØRREBRO  
2011



# FORORD







---

AF OVERBORGMESTEREN

AF LOKALUDVALGSFORMANDEN

På denne side kommer et forord fra  
Overborgmesteren og Lokaludvalgsformanden  
efter høringsperiode.

# INDHOLD



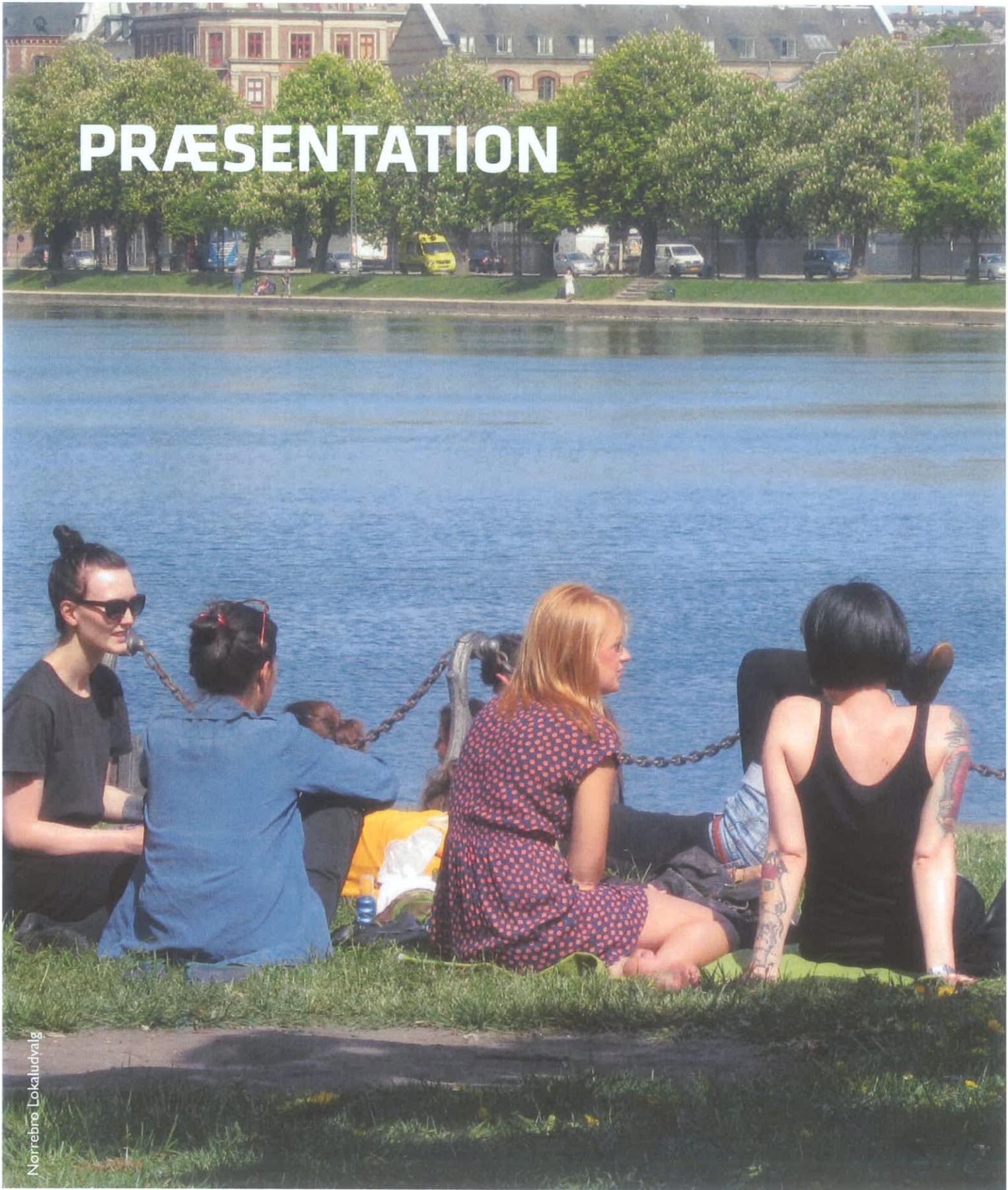


---

PRÆSENTATION .....	6
BYDELSVISION .....	10
BYDELSKATALOG .....	12
DIALOG OG SAMARBEJDE .....	36



# PRÆSENTATION

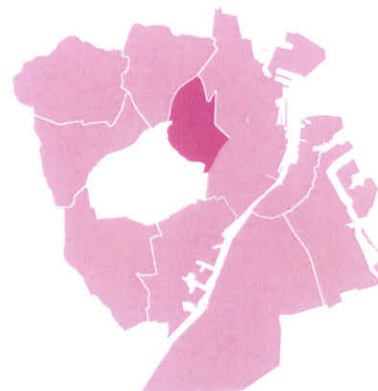






## PRÆSENTATION AF NØRREBRO BYDEL

---



Nørrebro er Københavns geografisk mindste, men også tættest befolkede bydel. I 2009 boede små 72.000 mennesker på Nørrebro. Historisk begyndte Nørrebro at tage form som bydel, da Københavns volde blev nedlagt i 1850'erne. Nørrebro udviklede sig hurtigt til at blive en tæt bebygget arbejderbydel, og Nørrebros arbejderhistorie afspejler sig den dag i dag i bydelens arkitektur, såvel som i bydelens kulturelle og sociale liv, hvor blandt andet foreningstraditionen er stærk.

Nørrebro ligger centralt placeret i København. Bydelen omkranses af søerne mod syd, baneterrænet mod nord, Lersø Park Allé mod øst og Åboulevarden mod vest. Bebyggelsen på Nørrebro består både af den tætte, klassiske karréstruktur ved søerne og åbner sig op mod nord til også at indeholde nyere boligbebyggelse fra 1960'erne - 1980'erne, industriområder, samt forsknings- og uddannelsesinstitutioner. En del af Nørrebros boligmasse rummer fortsat et vedligeholdsmæssigt efterslæb, hvor fx 12 % af Nørrebros boliger ikke har adgang til bad (kilde Statistik, Center for Rådgivning og udvikling).

Nørrebro er Københavns mest mangfoldige bydel hvad angår sociale og kulturelle grupper. Her bor både nogle af byens svagest stillede borgere, men i de senere år er også mange ressourcerstærke middelklasseborgere kommet til. Bydelens

indbyggere kommer fra hele verden, 22 pct. af Nørrebroerne er indvandrere eller efterkommere af indvandrere mod 14 pct. i resten af København.

Nørrebros kulturliv er ligeledes stærkt og mangfoldigt i kraft af mange græsrodder og institutioner som Verdenskulturcenteret, Ressourcecenteret, Kultur Indre Nørrebro, Nørrebro Teater, Rabarberlandet, 2200 Kultur og Stengade. Her er der daglige tilbud til børn, unge og voksne, hvilket gør bydelen levende både vinter og sommer. Særligt om sommeren fyldes Nørrebros gader og stræder med farverige tiltag i-form af lokale festivaler, sommermarkeder, koncerter og loppemarkeder. Nørrebros beboere har i det hele taget en lang tradition for selvorganisering og aktivt frivilligt arbejde.

Nørrebrogade er ryggraden i bydelen og transporterer i dag dagligt mere end 35.000 cyklister gennem bydelen og tilbyder et sammenhængende handelsstrøg på over 2 km. Flere andre lokale handelscentre er de senere år vokset frem omkring Elmegade, Blågårdsgade, Jægersborggade, Rantzausgade og Stefansgade og fungerer som supplement til de mere klassiske handelstilbud på Nørrebrogade. Bydelens grønne områder samler også nørrebroerne – særligt Nørrebro Parken og Assisstens Kirkegård er to af bydelens attraktioner.

## IDENTITETSUNDERSØGELSEN

I forbindelse med arbejdet med bydelsplanen, har Nørrebro Lokaludvalg udarbejdet en identitetsundersøgelse i samarbejde med konsulentfirmaet Hausenberg. Illustrationen herunder viser et udpluk af de informationer, som er samlet i Identitetsundersøgelsen og giver et indblik i Nørrebros mange forskellige identiteter:

"Her er mange mennesker. Om vinteren er her også mange mennesker ude. Der er altid børn. Drengene står som statuer, og pigerne går rundt."

Til forskel fra det øvrige Nørrebro er her plads, "plads til gode idéer" som en beboer udtrykker det.

"Her møder ansatte og studerende ind om morgenen og tager hjem igen om aftenen. Kun fritidsaktiviteterne i Universitetets Studenter-Gymnastik (USG) og Universitetets lokaler på Nørre Allé forsætter ud på aftenen, men også her kommer folk ind og ud uden at opholde sig længere tid i området."

"Området er lidt hemmeligt, men det gør ikke noget. Det er et fredeligt og godt sted at bo."

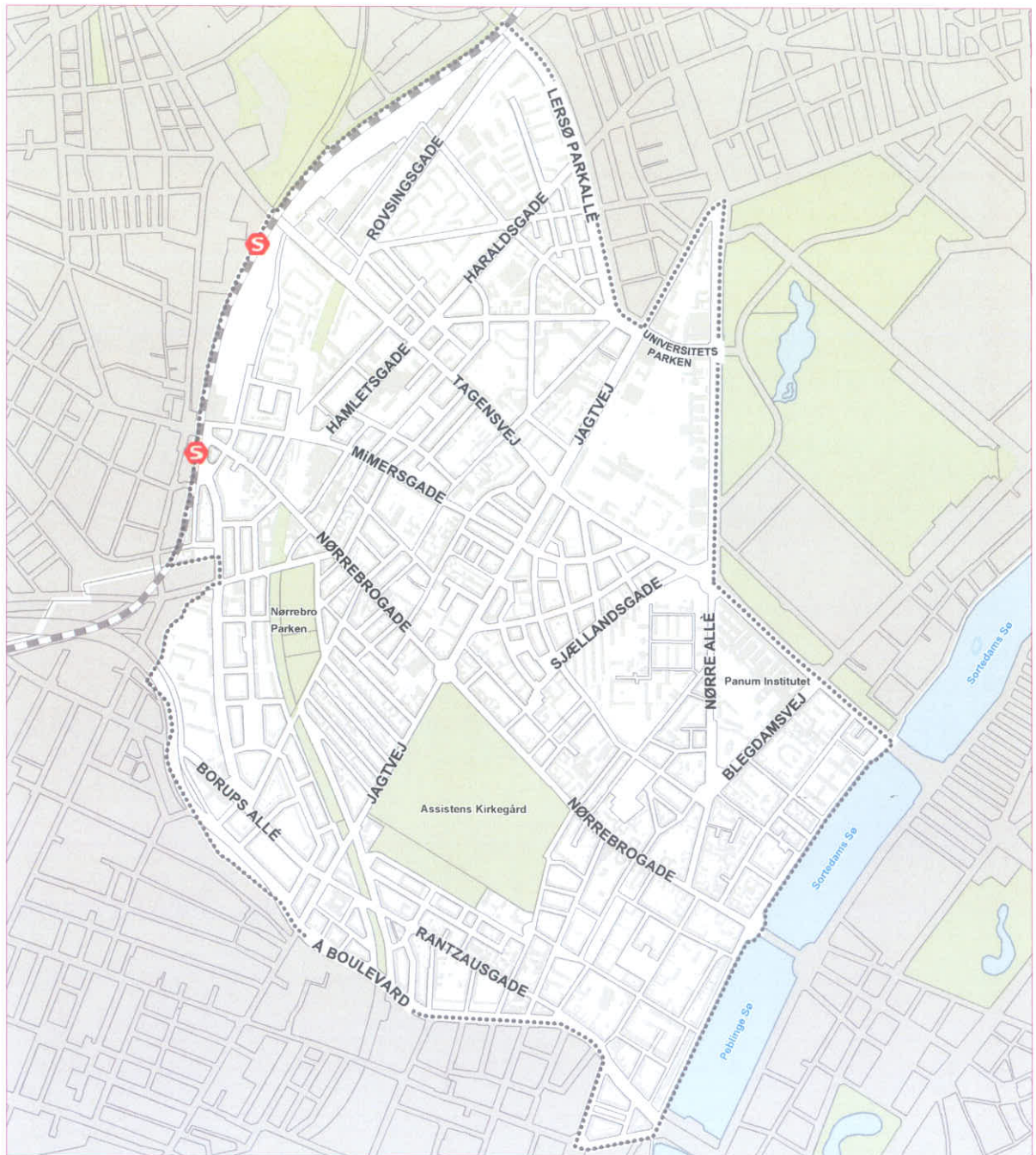
elsk!

En ung kvindelig beboer fortæller, at hun handler i gadens Netto, Irma og Aldi, drikker kaffe på Tjili Pop, spiser mad på grillbarerne, går i bageren om søndagen og drikker cocktails på gadens cocktailbar, Gilt. "Du kan være her fra 6 morgen til 6 næste dag, du kan alt her".

"Her er mange gode naboer. Man kan gå ned på gaden, og møde nogen man kender. Jeg har ikke selv så meget familie og jeg bor alene med mine børn, så det betyder meget for mig at have gode naboer."



## KORT OVER NØRREBRO





# BYDELSVISION



## HVAD ER EN BYDELSVISION?

Hver bydelsplan indeholder en bydelsvision. Bydelsvisionen udtrykker bydelens værdigrundlag, og hvilken retning bydelen i fremtiden ønsker at udvikle sig i. Der foreslås nogle principper, som danner grundlag for den fremtidige udvikling. Bydelsvisionen afspejler på den ene side bydelens egenidentitet og på den anden, hvordan bydelen kan medvirke til at trække København i den retning, som Borgerrepræsentationen har givet i den til enhver tid gældende kommuneplanstrategi.



## NØRREBRO

"Fremtidens Nørrebro er baseret på en **RUMMELIGHED**, som udfoldes i samvær på tværs af bydelen og udtrykkes i en glæde, som løfter stemningen på hvert gadehjørne. Her er vi i dialog og viser **RESPEKT** for hinanden. Nørrebro er en mangfoldig bydel, og her er plads til alle.

Nørrebro er kendt for sit rå, skæve og aktive **KULTURLIV**. Bydelen giver plads til kreativ udfoldelse fra gør-det-selv haver til kulturelle bidrag på Nørrebros mange scener. Nørrebro er en stolt og **FRISINDET** bydel, som er tryk at bo i og besøge.

**GADERUMMET** skaber rum til bevægelse, oplevelser og fællesskab på en sjov og tryk vis i grønne og urbane omgivelser. Små oaser vokser frem på Nørrebro i takt med en større bevidsthed om bæredygtig adfærd og voksende **BIOLOGISK MANGFOLDIGHED**."



# BYDELSKATALOG

## HVAD ER ET BYDELSKATALOG?

Hver bydelsplan indeholder et bydelskatalog. Bydelskataloget er en uddybning af bydelsvisionens principper og redegør tematisk for, hvordan visionen kan blive til virkelighed.

De prioriterede projekter er udpeget af lokaludvalget som de vigtigste for bydelens udvikling. Projekterne uddybes under de enkelte temaer.

Her findes endvidere Københavns Kommunes bemærkninger til de foreslåede projekter.



## PRIORITEREDE PROJEKTER

### SAMMENHÆNGSKRAFT OG SOCIAL ANSVARLIGHED:

#### 3.a. Socialt iværksætteri

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at støtte iværksættelse af socialøkonomiske virksomheder i bydelen.

### BÆREDYGTIGT BYLIV

#### 7.A. Nyt liv i gaderummet

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at indgå i et samarbejde om omdannelse af bydelens trafiksanerede gader.

### KULTUR OG IDENTITET

#### 8.a. Et sammenhængende og samarbejdende kulturliv

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at medvirke til at styrke samarbejdet mellem kulturinstitutioner og aktører i bydelen.

### DET GODE BØRNE- OG UNGELIV

#### 12. Landets bedste folkeskole

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at arbejde for, at Nørrebros folkeskoler bliver de bedste i landet, og at skolerne indgår som en central aktør i udviklingen af et godt børneliv på Nørrebro.

### IDRÆT

#### 14. Sammenhængende skole og foreningsliv

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at understøtte en nem og direkte kontakt mellem de lokale skoler og de omkringliggende idrætsforeninger.



### SAMMENHÆNGSKRAFT OG SOCIAL ANSVARLIGHED



### BÆREDYGTIGT BYLIV



### KULTUR OG IDENTITET



### DET GODE BØRNE- OG UNGELIV



### IDRÆT





## SAMMENHÆNGSKRAFT OG SOCIAL ANSVARLIGHED

### MÅLSÆTNING

Det er Nørrebro Lokaludvalgs målsætning, at Nørrebro skal vokse med afsæt i en stærk fællesskabsfølelse og stolthed over bydelen, for herigennem at styrke sammenhængskraften, et trykt bymiljø og en socialt ansvarlig bydel. Det er Nørrebro Lokaludvalgs ønske at beboerne på Nørrebro har et stort kendskab til hinanden og mødes på tværs af alder, etnicitet og kvarterer i bydelens uformelle mødesteder.

Nørrebro Lokaludvalg har stort fokus på, at der ydes en indsats for udsatte grupper og områder i bydelen. Lokaludvalget ønsker at bidrage til at skabe opmærksomhed omkring disse grupper og deres behov således at Nørrebro i endnu højere

grad bliver en inkluderende bydel, hvor alle er opmærksomme på at tage vare på hinanden.

Nørrebro Lokaludvalg ønsker desuden at styrke det frivillige engagement, således at alle borgere opfordres til at tage et fælles ansvar for bydelens udvikling. Nørrebro skal forblive et frirum for både unge, ældre, børn og udsatte grupper; og et sted hvor alle ses som en ressource og føler ejerskab for bydelens udvikling. Det er i den forbindelse Nørrebro Lokaludvalgs overbevisning, at socialt iværksætteri kan bidrage til både at styrke netværk og sammenhængskraft i bydelen.

## 1. INDSATSOMRÅDE

### Beskæftigelse og handelsliv

Lokaludvalget støtter et inkluderende erhvervsliv med gode praktikpladser, åbenhed overfor de unge og en mangfoldig profil. Handelslivet på Nørrebros små gader har udviklet sig meget positivt de seneste år. Denne udvikling ønsker Nørrebro Lokaludvalg at også det traditionelle handelsliv, omkring Nørrebrogade, drager nytte af, således det også er dynamisk, mangfoldigt og oplevelsesrigt. Denne udvikling kunne igangsættes i kraft af alternative aktiveringsstrategier i form af kunst, underholdning og andre midlertidige tiltag. Samtidig ser Nørrebro Lokaludvalg det som nødvendigt, at der udvises tolerance overfor den nødvendige trafik, der knytter sig til et levende handelsliv.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 1.a. Socialt iværksætteri

Socialt iværksætteri styrker bydelen både kulturelt, socialt og økonomisk, samtidig med at netværk skabes, og kompetencer udvikles. Derfor ønsker Nørrebro Lokaludvalg at styrke indsatser som Socialventure 2200, der anses som et vigtigt skridt på vejen mod at udvikle Nørrebro til centrum for socialt entreprenørskab. Socialventure 2200 er en paraply for iværksættelse af socialøkonomiske aktiviteter på Nørrebro, hvor der kan gives rådgivning og støtte til gennemførelse af projekter initieret af enkeltpersoner eller grupper. Nørrebro Lokaludvalg vil følge indsatsen tæt og bidrage med at udvikle indsatsen, således at den er lokalt forankret og bidrager til en positiv udvikling af bydelen.

##### 1.b. Handelslivet på Nørrebro

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at opfordre udlejere og lejere til at tage ansvar for udlejningen af deres butiklokaler og tænke i alternative aktiveringsstrategier, hvis lokalet ikke kan udlejes til attraktive erhvervsdrivende, eller når der opstår særlige situationer i forbindelse med omlægning af gaderummet eller metrobyggeri.

Nørrebro Lokaludvalg ønsker desuden at bidrage til at fremme gode forhold for den nødvendige trafik, samt at styrke netværket

på tværs af Nørrebros mangfoldige handelsliv. I netværket kan bl.a. udveksles erfaringer med myndigheder; udlejere og skabes sociale relationer.

##### 1.c. Samarbejde med handelslivet om uddannelsestilbud og fritidsjob

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at bidrage til at styrke handelslivets mulighed for at tilbyde fritidsjobs og uddannelsestilbud for bydelens unge. Nørrebro Lokaludvalg ønsker at sætte fokus på dette behov og skabe kontakt mellem interesserede unge og handelsdrivende med henblik på uddannelse eller jobmuligheder.

## 2. INDSATSOMRÅDE

### Sundhed

Nørrebro Lokaludvalg ønsker, at sundhedstilstanden generelt forbedres i bydelen, idet sundhed er en væsentlig faktor for at kunne fungere som borger i forhold til daginstitution – skole – uddannelse – arbejde – familie. Udbredelsen af sundhed skal ske indenfor disse områder, og der skal være en målrettet indsats mod alle aldersgrupper.

Lokaludvalget vil være medvirkende til at udvide borgernes kendskab til bydelens forebyggende sundhedsaktiviteter for derigennem at mindske uligheden i sundhed. På Nørrebro skal sundhed være i fokus uanset hvilken socialklasse man tilhører. Nørrebro Lokaludvalg finder det derfor vigtigt, at bydelen rummer aktivitetstilbud, som tager hensyn til bydelens beboere med særlige behov, fx gennem tiltag som Hal Q, der er en idrætsfacilitet som understøtter de bløde bevægelsesformer som gymnastik, dans, aerobic og yoga. Det er ønsket, at denne indsats skal baseres på samarbejde mellem både offentlige og frivillige aktører i bydelen.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 2.a. Samarbejde om sundhed

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at arbejde for at øge ligheden i sundhed på Nørrebro gennem et samarbejde med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, det kommende sundhedshus og



Forebyggelsescentret for sundhed. I samarbejde med de nævnte aktører ønsker Nørrebro Lokaludvalg at der skal udføres sundhedskampanjer og informationer til relevante målgrupper i bydelen.

### 3. INDSATSOMRÅDE Studiemiljø og netværk

Nørrebro Lokaludvalg ser udviklingen omkring Nørre Campus Vidensbydel som en afgørende faktor for bydelens udvikling som videns- og uddannelsescentrum. Nørrebro Lokaludvalg ønsker, at ikke bare skolerne, men hele bydelen, får aktivt glæde af denne udvikling gennem både offentligt tilgængelige byrum i campusområdet, formidling af forskning, sammenhængende grønne stisystemer og samarbejde med vidensbydelens aktører. Nørrebro Lokaludvalg mener, at de mange brugere af Nørre Campus Vidensbydel bør integreres i bydelen, så det undgås, at vidensbydelen afskæres både fysisk og mentalt fra resten af bydelen. Nørrebro Lokaludvalg ønsker, at Vidensbydelen tilbyder en underholdende indsigt i videnskabens verden for Nørrebro'erne og for hele København.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 3.a. Frivillighed

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at støtte frivillighedsnetværket på tværs af bydelen, så uddannelsesinstitutionerne og borgerne på Nørrebro kan blive bedre integreret med hinanden, og studiemiljøerne integreres i det almindelige liv i bydelen. Ved at deltage som frivillig får man et socialt netværk, samt kendskab til andre borgers meninger og interesser. Nørrebro Lokaludvalg har allerede taget initiativ til dette arbejde ved at formidle kontakt mellem de frivillige organisationer på Nørrebro og de unge ved at møde dem på uddannelsesinstitutionerne og på de lokale kollegier. Denne indsats kan ske på flere niveauer – både ved at skabe god kontakt til ledelsesniveauet og ved at opøge de studerende lokalt.

Nørrebro Lokaludvalg bakker ligeledes op om initiativet med fleksibel udlejning, hvor der stilles boliger til rådighed for studerende i udsatte boligområder og ser gerne, at det udvikles yderligere.

### 4. INDSATSOMRÅDE Tryghed

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at bidrage til, at Nørrebro er en tryk bydel for alle at bo i og ser fællesskab, kendskab på tværs af kvarterer og grupper samt dialog mellem de lokale aktører som et grundlæggende udgangspunkt for en god indsats i det kriminalpræventive arbejde. Lokaludvalget finder det desuden vigtigt, at der er kontinuitet i det kriminalpræventive arbejde på Nørrebro. Her skal de vellykkede projekter fortsættes, understøttes og udvikles. Attraktive klubber og fritidsaktiviteter danner fundamentet for et godt ungdomsmiljø, som Nørrebro Lokaludvalg ønsker, skal fungere som springbræt til at få fritidsjob, fuldtidsjob og lærepladser, hvilket også spiller en meget afgørende rolle for en velfungerende bydel. Nørrebro Lokaludvalg anser det som afgørende, at Københavns Kommunes forvaltninger samarbejder om de lokale indsatser og drager nytte af hotspot-chefernes koordinerende rolle helt lokalt. Det er Nørrebro Lokaludvalgs oplevelse, at der er rigtig mange gode og succesfulde indsatser i gang, som skal have mulighed for at styre sikkert i havn i løbet af de kommende år.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 4.a. Dialog med Hotspotcheferne

Nørrebro Lokaludvalg peger på, at en tæt og kontinuerlig dialog mellem Hotspotcheferne og lokaludvalget er vigtigt for at medvirke til at eliminere de kriminelle kræfter. Nørrebro Lokaludvalg foreslår derfor, at der etableres faste møder mellem lokaludvalget og Hotspotcheferne, hvor lokaludvalget er vært for møderne. Lokaludvalget vil udpege relevante medlemmer af udvalget til at deltage i de nævnte møder.



Københavns Kommune bemærker, at temaets målsætning om, at forskellige grupper skal mødes på tværs af alder, etnicitet, kvarterer mv. er i tråd med Københavns Kommunes Inklusionspolitik. På baggrund af Inklusionspolitikken har Københavns Kommune iværksat det treårige mangfoldighedsprogram 'Bland dig i byen'. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning indgår gerne i en dialog med lokaludvalget om 'Bland dig i Byen' og ser frem til en henvendelse herom. Initiativer, der skaber rammerne for og fremmer social inklusion af udsatte borgere i samfundslivet er i tråd med Københavns Kommunes målsætninger. Københavns Kommunes Socialforvaltning indgår gerne i en fortsat dialog med Lokaludvalget om sådanne initiativer og ser frem til en henvendelse fra lokaludvalget herom.

Socialudvalget har indgået en flerårig partnerskabsaftale med Dansk Flygtningehjælp, vedr. frivillighedsarbejde. Dette arbejde foregår blandt andet på Nørrebro, og Københavns Kommune opfordrer lokaludvalget til at indlede en dialog med Dansk Flygtningehjælp herom.

## **1. INDSATSOMRÅDE: BESKÆFTIGELSE OG HANDELSLIV**

Københavns Kommune bemærker, at emnerne uddannelse og beskæftigelse også indgår som centrale elementer i kommunens arbejde for udsatte områder i byen samt i den kommende runde af boligsociale helhedsplaner. Indsatsområdet er i tråd med kommunens målsætning om, at flere borgere med sindslidelse eller handicap skal i beskæftigelse. Lokaludvalget kan henvende sig til Socialforvaltningen mhp. en dialog om erfaringer om et inkluderende erhvervsliv.

### **1.a. Socialt iværksætteri**

Forslaget er i tråd med kommunens målsætninger om at fremme socialøkonomiske virksomheder. Københavns Kommune har været i dialog med Socialventures og bidraget med rådgivning om bl.a. fundraising. Det vurderes, at lokal støtte fra lokaludvalget vil være en god hjælp til fremme af projektet. Herudover forventer Københavns Kommune, at der i forbindelse med Initiativaftaler mellem Socialministeriet og kommunen om særligt udsatte boligområder vil blive udviklet socialt iværksætteri, herunder aktiviteter på Nørrebro. Nørrebro Lokaludvalg kan henvende sig til Københavns Erhvervscenter med henblik på en videre dialog om udvikling og støtte af socialøkonomiske virksomheder.

### **1.b. Handelslivet på Nørrebro**

Forslaget er i tråd med Københavns Kommunes målsætninger om at skabe gode rammer for et aktivt og dynamisk erhvervs- og butiksliv i kommunens bydele, som kan skabe grundlag for byliv og bæredygtige indkøbsvaner. Lokaludvalget opfordres til at henvende sig til Københavns Er-

hvervscenter med henblik på en dialog om handelslivet på Nørrebro.

### **1.c. Samarbejde med handelslivet om uddannelses tilbud og fritidsjob**

Forslaget er i tråd med Københavns Kommunes målsætninger på området. Københavns Kommunes Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning arbejder for, at den fremskudte beskæftigelsesindsats i udsatte boligområder fastholdes og udbygges, samt at der etableres en fritidsjobformidling på tværs af byen. Københavns Kommune vil gerne indgå i en dialog med lokaludvalget om projektet og ser frem til en henvendelse herom. Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning anbefaler desuden, at lokaludvalget inddrager Ungdommens Uddannelsesvejlednings viden og erfaring i denne sammenhæng.

## **2. INDSATSOMRÅDE: SUNDHED**

### **2.a. Samarbejde om sundhed**

Bydelsplanens fokus på at øge ligheden i sundhed i bydelen er i tråd med de overordnede målsætninger i Sundhedspolitikken. Københavns Kommune ser frem til en henvendelse fra Lokaludvalget med henblik på et muligt fremtidigt samarbejde om at reducere uligheden i sundhed på Nørrebro. Københavns Kommune henviser desuden til Sundhedsstyrelsens rapport "Ulighed i sundhed - Årsager og indsatser", hvor lokaludvalget kan søge inspiration til at arbejde med ulighed i sundhed i lokalområdet.

## **3. INDSATSOMRÅDE: STUDIEMILJØ OG NETVÆRK**

Københavns Kommune bemærker, at der i udviklingen af Nørre Campus er fokus på offentlig adgang og forbindelser og integration med den eksisterende by.

### **3.a. Frivillighed**

Københavns Kommune finder forslaget interessant og opfordrer lokaludvalget til at kontakte Københavns Universitet og de lokale kollegier mhp. videre dialog om etablering af et frivillig-netværk.

## **4. INDSATSOMRÅDE: TRYGHED**

Københavns Kommune bemærker, at indsatsområdets er i tråd med målsætningerne i kommunens Sikker By-program. Københavns Kommune henviser i relation til det videre arbejde med indsatsområdet til Københavns Kommunes 'Tryghedsindeks', som opdateres en gang årligt af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

### **4.a. Dialog med Hotspotcheferne**

Københavns Kommune finder ligeledes, at hotspotchefernes arbejde er væsentligt for at øge trygheden i bydelen. Københavns Kommune bemærker, at der allerede er igangsat en god dialog mellem hotspotcheferne og lokaludvalget, og at denne dialog gerne fortsættes.





## BÆREDYGTIGT BYLIV

### MÅLSÆTNING

Nørrebro er et af landets tættest befolkede områder. Pladsen til udfoldelse er trang og grønne områder få. Ifølge miljøregnskabet har borgerne på Nørrebro kun ca. 6m<sup>2</sup> grønt pr. person mod totalen på 42 m<sup>2</sup> for hele København. Bæredygtigt byliv handler om, at det er en styrke, at vi lever tæt, fordi det giver muligheder for en bæredygtig livsstil. En bæredygtig bydel tilbyder mødesteder, plads til samvær og udfoldelsesmuligheder helt lokalt i grønne og levende omgivelser. Nørrebro Lokaludvalg ønsker derfor at bidrage til at skabe byrum, der fremmer positiv

sameksistens og mangfoldigt samvær i gadens rum. Bydelens rum skal indrettes optimalt til samvær; fysisk aktivitet i attraktive omgivelser og tilpasses, så det kan håndtere de kommende klimaforandringer. Der skal skabes byliv ved, at mange færdes til fods og på cykel og ved, at der er plads til ophold og leg i sikre rammer og for alle aldre. Samtidig skal byrummet give plads til naturen i bydelen, hvilket vil gavne bydelens rekreative værdier; bydelens biologiske mangfoldighed samt mindske klimapåvirkningen.

## 5. INDSATSOMRÅDE

### Aktive gaderum

Nørrebro rummer mange skoleveje og trafiksanerede gader, som i dag udgør en tom og inaktiv del af bydelen. I dag står asfalten uberørt mange steder på Nørrebro. Samtidig mangler Nørrebro aktive og rekreative uderum. Nørrebro Lokaludvalg ønsker derfor at gøre den tætte by mere grøn og attraktiv ved at udvikle gaderum med en mere interessant og levende karakter. Herigennem kan gaden gøres til en spændende ramme for det levede liv i bydelen, hvor borgere og besøgende kan mødes og udfolde sig i grønne rum. Derfor er tilgængelighed for alle også helt centralt, så Nørrebro netop kan fungere, som en attraktiv ramme for alle i bydelen.

Omdannelsen af hele Nørrebrogade er også et godt eksempel på hvordan gaden kan udvikle sig til et attraktivt opholdsrum.

Lokaludvalget ønsker at fortsætte denne udvikling og udvikle eksempler på ny brug af gaderummet, der afspejler den variation af mennesker, der bor og færdes på Nørrebro.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 5.a. Nyt liv og aktiviteter i gadens rum

Nørrebro Lokaludvalg peger på, at realisering af følgende visioner, kan medvirke til at skabe aktive og grønne gaderum. Det drejer sig om at gennemføre visionerne om en Moving Line, hvor fysisk aktivitet og rolige pause-rum sættes sammen i en samlet rute gennem Nørrebro. Det drejer sig om at gennemføre projektet om gågade i Ægirsgade, hvor beboere savner et samlingspunkt i kvarteret og et mere aktivt byliv. Endelig kan omdannelsen af Sjællandsgade til grøn korridor illustrere, hvordan gadens rum kan blive grønt til fordel for miljøet og danne attraktive rammer for områdets børn og unge.





## 6. INDSATSOMRÅDE

### Bæredygtigt hverdagsliv

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at fremme et bæredygtigt hverdagsliv, hvor den enkelte Nørrebro-borger opfordres til at gøre en forskel.

Derfor ønsker Lokaludvalget at bakke op om initiativer, som bidrager til en større bevidsthed omkring bæredygtig adfærd, som f.eks. lokalt producerede fødevarer, urban farming, mere genbrug, flere byttehylder, loppemarkeder, affaldssortering og regnvandsopsamling.

#### FORSLAG TIL HANDLING

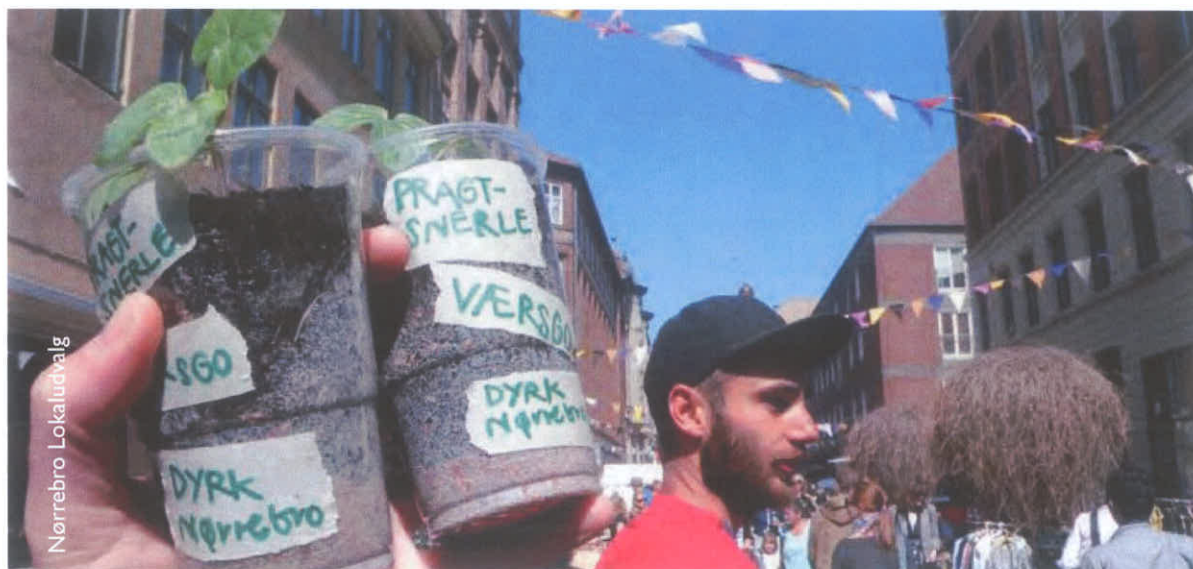
##### 6.a. Urban Farming

Mange beboere på Nørrebro brænder for økologisk og lokal produktion af grønsager som et led i en bæredygtig udvikling. Urban Farming forener økologiske tanker med et attraktivt liv i byen og anderledes møder mellem borgere i byens rum. Gennem den lokale proces omkring bydelsplanarbejdet har der netop udviklet sig et bæredygtigt initiativ, DYRK Nørrebro, som arbejder på at opstille mobile højbede til dyrkning af føde-

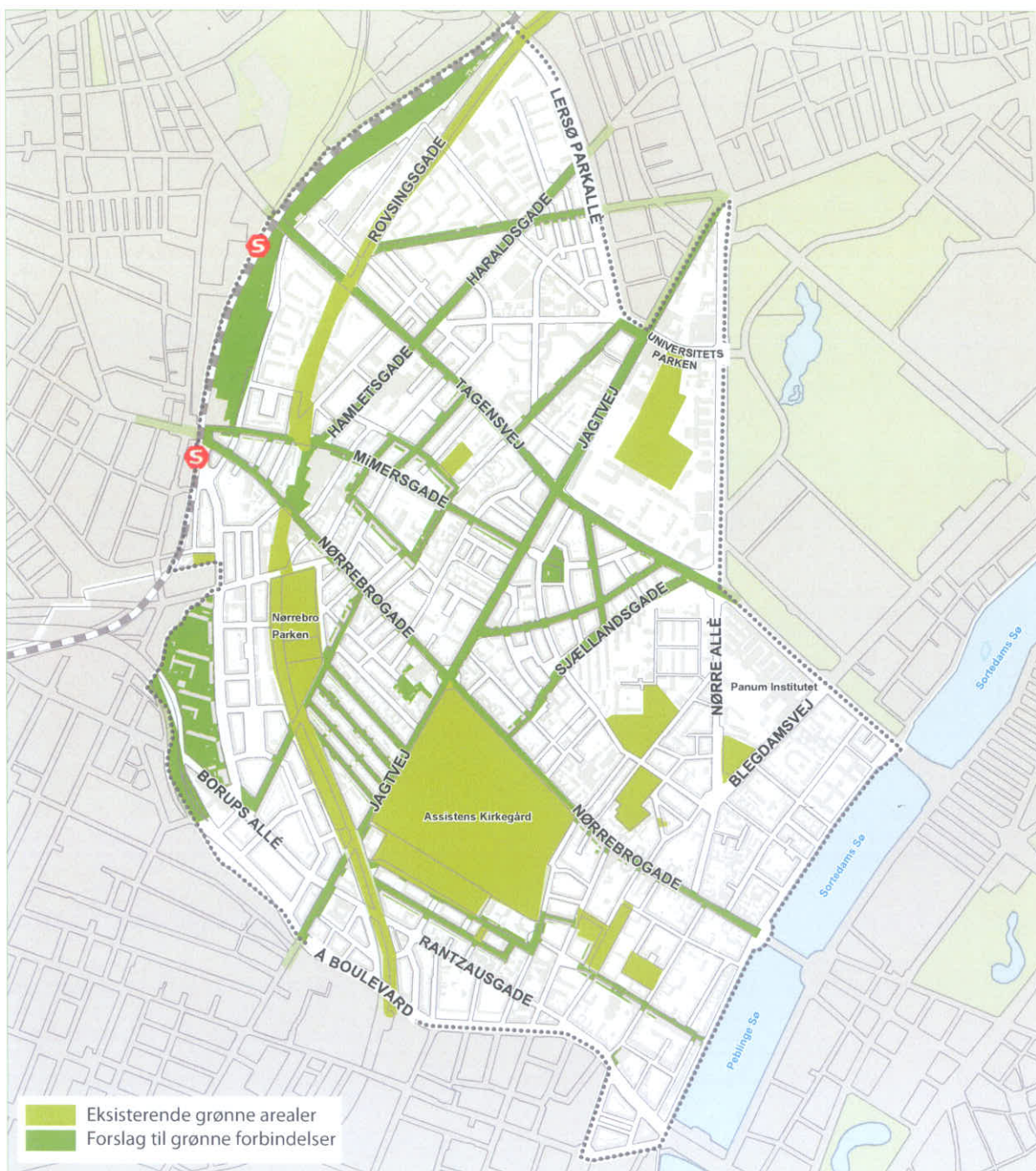
varer helt lokalt. Nørrebro Lokaludvalg støtter initiativet økonomisk, men kan se, at der mangler en mere kontinuerlig støtte til drift og administration af den slags initiativer. Støtten er afgørende for, om initiativerne vil vokse. Nørrebro Lokaludvalg ønsker derfor at skabe gunstige rammer for urban farming på Nørrebro sammen med Københavns Kommune.

##### 6.b. Nørrebro affaldsmodel

Vi forbruger mere og mere og producerer stadig mere affald. For at Nørrebro kan blive mere bæredygtig, skal genbrugsprocenten på affaldet stige. På Indre Nørrebro har der i mange år været en udvidet affaldssortering. Nørrebro Lokaludvalg ønsker i samarbejde med Miljøpunkt Nørrebro at arbejde for at udbrede denne affaldsmodel til hele Nørrebro. Arbejdet vil have fokus på Ydre Nørrebro, og vil involvere beboerforeninger, ejerforeninger mv, som ønsker at indgå i et samarbejde om at indføre affaldsmodellen. Herudover foreslår lokaludvalget, at afregningen for affald skal ændres, så det kan betale sig at sortere sit affald. Endelig ønsker Nørrebro Lokaludvalg i samarbejde med Miljøpunkt Nørrebro at kortlægge hvilke initiativer, Nørrebro skal tage for i fremtiden at blive mere bæredygtig.



Nørrebro Lokaludvalg





## 7. INDSATSOMRÅDE

### Begrønning og biologisk mangfoldighed

Nørrebro er en tæt bydel med meget få grønne arealer. Nørrebro Lokaludvalg ønsker derfor, at der plantes træer, hvor det er muligt. Der kan ligeledes begrønnes med etablering af storbyhaver, facadebeplantning, grønne bede i gaden og genetablering af åer gennem bydelen. Åerne kan derudover bruges til at opsamle regnvand lokalt og udnytte dette til rekreative formål. På denne måde kan der skabes attraktive frirum, som danner ramme for et rekreativt miljø med plads til udfoldelse, samvær



og rekreation. Ligeledes kan grønne bånd binde bydelen sammen på kryds og tværs af de allerede eksisterende grønne områder, hvilket vil styrke den lokale biologiske mangfoldighed, samt forsinke fremtidens stigende mængder regnvand. Lokaludvalget peger på, at en omskabelse af byrummet med bl.a. LAR-projekter, lokal produktion af fødevarer (DYRK) og storbyhaver kan skabes større biologisk mangfoldighed og mindske klimapåvirkningen på Nørrebro.

Det er Nørrebro Lokaludvalgs ønske, at disse grønne og blå korridorer kombineres med sikre cykel- og gå-forbindelser, særligt omkring Nørrebros skoler, hvor et rekreativt miljø med plads til udfoldelse, samvær og rekreation er i fokus. Eleverne fra Nørrebros folkeskoler kom ved skoleworkshopen i bydelsplanprocessen med et helt konkret bud på at indgå i begrønningsaktioner i bydelen, hvor eleverne kan medvirke til at plante og dermed at begrønne deres bydel. Det synes Nørrebro Lokaludvalg er en rigtig god idé, som de gerne vil være med til at udvikle i samarbejde med Miljøpunkt Nørrebro.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 6.a. Grønne korridorer og genåbning af Ladegårdsåen

Lokaludvalget foreslår, at der etableres en grøn korridor gennem Sjællandsgade som forbinder Assistens Kirkegård og Fælledparken. I gaden kan etableres en cykelrute og gaderum, der opfordrer til fælles ophold. Regnvand fra hustage ledes ned til vandelementer i gaden og til anvendelse i f.eks. vaskerier. Etablering af en grøn korridor kan endvidere bidrage til den biologiske mangfoldighed. Herudover vil lokaludvalget støtte andre lokale LAR-projekter og udnyttelse af tomter. Lokaludvalget peger på, at Teknik- og Miljøforvaltningen vil være en vigtig medspiller i realiseringen af disse projekter, og at også Miljøpunkt Nørrebro, lokale miljøforeninger, lokale boligforeninger, husejere og andre interessenter skal inddrages i arbejdet.

Lokaludvalget peger derudover på, at en genåbning af Ladegårdsåen vil bidrage til den biologiske mangfoldighed i bydelen. Det blå element vil udgøre et godt rekreativt byindslag og regulator af mikroklimaet, samt skabe nye forbindelser på tværs af bydelen.



## 5. INDSATSOMRÅDE: BÆREDYGTIGT HVERDAGSLIV

### 5.a. Urban Farming

Der er i Københavns Kommune opbakning til lokale grønne initiativer. Der blev i budgetaftalen for 2011 bevilliget puljemidler til storbyhaver og grønne partnerskaber med det formål at fremme lokale grønne initiativer. Københavns Kommune vil fortsat gøre en stor indsats for at fremme frivillighed i det grønne.

### 5.b. Nørrebro affaldsmodel

Københavns Kommune bemærker, at den udvidede sortering af henteaffald omfatter pvc, småt metal og elektronik. Teknik- og Miljøudvalget har vedtaget, at en lignende ordning skal udbredes til alle etageejendomme i kommunen. Den forventes at være indført i løbet af 2012. Ordningen kommer til at omfatte plast, småt metal og elektronik. Pvc vil på Nørrebro derefter gå til nærgenbrugsstationen.

## 6. INDSATSOMRÅDE: BEGRØNNING OG BIOLOGISK MANGFOLDIGHED

Der er i Københavns Kommune stor opbakning til en generel begrønning af Nørrebro. Indsatsområdet er i tråd med Teknik- og Miljøforvaltningens træplantningsstrategi "København slår rødder" og forvaltningens strategi for biologisk mangfoldighed "Plads til Naturen". Lokaludvalg, boligforeninger, selvejende institutioner og private borgere har fra juni 2011 mulighed for at søge om at få bevilliget træer fra kommunens partnerskabspulje. Henvendelse kan ske til Teknik- og Miljøforvaltningen. Det bemærkes i øvrigt, at facadebeplantning skal ske i samarbejde med de enkelte grundejere.

### 6.a. Grønne korridorer og Genåbning af Ladegårdsåen

Københavns Kommune finder forslaget om en grøn korridor gennem Sjællandsgade interessant og relevant. Det bemærkes dog, at projektet ikke er finansieret og derfor kun kan realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Københavns Kommune bemærker i øvrigt, at pladsen foran Guldberg skole i Sjællandsgade er under ombygning og prioriteres til fodgængere og cyklister.

Endvidere bemærkes det, at LAR-løsninger på privat grund skal udarbejdes i samarbejde med grundejerne.

Københavns Kommune bemærker, at der tidligere er blevet udarbejdet en politisk idéskitse til genåbning af Ladegårdsåen. Det vurderes dog, at projektet vil være meget omfangsrigt økonomisk. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

## 7. INDSATSOMRÅDE: AKTIVE GADER

Københavns Kommune bemærker, at indsatsområdets målsætning om flere aktiviteter er i tråd med strategierne "Gang i København" og "København som international eventby, samt med strategierne "Verdens bedste cykelby" og "Metropol for mennesker", som har som målsætning, at flere cykler, går og opholder sig i gaderummet.

Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning indgår gerne i et samarbejde med Nørrebro Lokaludvalg om at udvikle nyt byliv i gaderne på Nørrebro og om at skabe muligheder for midlertidige aktiviteter, der bidrager til at skabe aktive byrum, og ser frem til en henvendelse fra lokaludvalget herom.

### 7.a. Nyt liv og aktiviteter i gaderum

Københavns Kommune har en målsætning om at skabe mere liv og bevægelse i byen - på pladser, i byrum og i parker. Københavns Kommune finder i relation hertil idéen om en "Moving Line", som en rute mellem forskellige aktiviteter og faciliteter i bydelen, interessant. Et projekt som Moving Line vil kunne give borgerne på Nørrebro gode muligheder for at være mere fysisk aktivt i deres dagligdag og samtidig skabe flere fællesoplevelser på tværs af grupper i lokalområdet. Det foreslås, at der i det videre arbejde med projektet kan sættes fokus på: En fortsat involvering af alle borgergrupper i området; Undersøgelse af om nogle redskaber/faciliteter med fordel kan understøttes af institutioners eller foreningers brug, så det sikres, at der er faste brugere af redskaberne i opstartsperioden samt en samtænkning med andre projekter som Superkilen og Nørrebroparken, som vil have en afsmittende betydning for den omtalte rute.

Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning og Sundheds- og Omsorgsforvaltning vil gerne indgå i dialog med lokaludvalget omkring videreudvikling af forslaget og ser frem til en henvendelse herom. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Københavns Kommune bemærker i øvrigt, at det er i overensstemmelse med "Trafik og byrumsplan for Mimersgadekvarteret" at anlægge en gågade på dele af Ægirsgade. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.





## KULTUR OG IDENTITET

### MÅLSÆTNING

Nørrebro er Københavns mest mangfoldige bydel og anser denne mangfoldighed for en værdi i sig selv. Gadebilledet på Nørrebro er allerede i dag farverigt, alsidigt og overraskende, men Nørrebro Lokaludvalg ønsker, at bydelen i fremtiden i endnu højere grad afspejler denne værdi. Mangfoldigheden er en del af Nørrebros identitet, som Nørrebro Lokaludvalg finder det vigtigt fortsat at udvikle, styrke og brande. Kulturen på Nørrebro skal både styrkes med udgangspunkt i det helt lokale og for at styrke det tværgående samarbejde. Nørrebro Lokaludvalg vil ikke blot medvirke til at synliggøre den mangfoldighed, der findes på Nørrebro, men vil også bidrage aktivt til at øge mangfoldigheden i kulturen på Nørrebro.

## 8. INDSATSOMRÅDE

### Kultur

Nørrebro Lokaludvalg er stolt af bydelens sprudlende kulturliv - gadekunsten, det spirende, litterære centrum, den kreative ungdomskultur, bydelens 'upcoming' baggårdskultur, aktivismen og iværksætteriet. Alt dette afspejler både Nørrebros rødder i græsrodsbevægelsen, men også ambitionen om, at Nørrebro kan udvikle sig til at være en central spiller på den mere etablerede kulturscene. Her skal både være plads til det anderledes, men også til de eksisterende, mere finkulturelle tilbud som f.eks Nørrebros teatre og LitteraturHaus.

Nørrebro ønsker at bevare sin kant og eksperimenterende tilgang til at udvikle kulturlivet indenfor de rammer, der er til rådighed, og vil gerne undgå at blive for "pæn". Gode eksempler på, hvordan dette kan lade sig gøre, er Astrid Noacks Atelier, Spillestedet Stengade, aktiviteterne på KTK-grunden og Folkets Hus. Det er Nørrebro Lokaludvalgs ønske, at et blomstrende og alsidigt kulturliv skal udspille sig i hele bydelen, også i yderområderne. Her spiller midlertidige tiltag i bydelen også en rolle for udviklingen af bydelen. Nørrebro Lokaludvalg ønsker, at midlertidige kulturtiltag kan være med til at sætte fokus på nye områder af bydelen samt afprøve ideer med henblik på mere permanente løsninger.

Nørrebro Lokaludvalg vil gerne invitere nye kulturinstitutioner og kulturformidlere indenfor og opfordre nye såvel som eksisterende kulturbærende institutioner til at samarbejde på tværs af geografiske områder, kulturelle karakteristika og genrer. Det er håbet, at lokaludvalget på den måde ikke blot udbreder mangfoldigheden til flere, men rent faktisk også opfinder nye kulturelle udtryk med øget mangfoldighed til følge.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 8.a. Et sammenhængende og samarbejdende kulturliv

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at støtte et sammenhængende og samarbejdende kulturliv, så både brugere og aktører oplever større sammenhæng i bydelen. Eksempler på et sådant sam-

arbejde er allerede indledt, bl.a. som følge af den borgerinddragende del af bydelsplanarbejdet, hvor nye samarbejdskonstellationer er blevet igangsat. Men Nørrebro Lokaludvalg ser gerne at endnu flere aktører, organisationer og institutioner mødes i nye konstellationer. Konkret kan man forestille sig både indendørs og udendørs musikfestivaler, hvor Mayhem møder Rust eller Stengade møder Bazar Music Shop. Nørrebro Lokaludvalg vil bidrage til et øget samarbejde mellem bydelens kultur aktører og skabe rammer for at disse mødes.

Nørrebro Lokaludvalg vil gerne sætte fokus på denne kulturelle netværksdannelse ved både at bakke op om bydelens kvartersfester, samt at stå bag, hvad der bør blive landets længste gade-fest.

Dette markeres med en samlende Nørrebro Festival på Nørrebrogade, hvor alle kulturaktører bliver indbudt til at deltage i sjove samarbejder og konstellationer og herigennem også til at bidrage til udviklingen af den nye Nørrebrogades kultur.

##### 8.b. Nørrebrohallen som idræts- og kulturcentrum

Nørrebrohallen er i dag et samlingspunkt for idræt på Nørrebro. Sammenlægningen med Nørrebro bibliotek og planen for kulturhus 2200X giver mulighed for, at Nørrebrohallen udover at være et samlingspunkt for både bredde- og eliteidræt på Nørrebro, bliver et kultur- og idrætshus med medborgerfunktioner, plads til foreningslivet og sociale aktiviteter. Med udgangspunkt i det allerede udviklede projekt, 2200 X, ønsker Nørrebro Lokaludvalg at fastholde Borgerrepræsentationens beslutning om at udvikle Nørrebrohallen til et internationalt kultur og idrætshus

Nørrebro Lokaludvalg ønsker herudover generelt at støtte nye kulturinitiativer, herunder udviklingen omkring 2200 Kultur og andre kommunale kulturinstitutioner. Det kunne f.eks. ske gennem et samarbejde omkring vandreudstillinger. Et konkret bud på en åbningsudstilling kunne være en migrationsudstilling i samarbejde med bydelens kommunale kulturinstitutioner og Migrationsmuseet i Farum.



## 9. INDSATSOMRÅDE Identitet

Nørrebro Lokaludvalgs målsætning med indsatsområdet er at bidrage til en lokal stolthed og at styrke Nørrebros identitet, både som helhed, men også fra kvarter til kvarter. Da bydelens kvarterer er meget forskellige, ønsker Nørrebro Lokaludvalg, at de enkelte kvarterer udvikler sig i sin egen retning, med udgangspunkt i egne stærke karakteristika og baseret på kvarterets egne præmisser. Samtidig skal bydelen som helhed bindes sammen gennem fælles projekter, begivenheder, samarbejder og mødesteder på kryds og tværs af bydelens kvarterer. Lokaludvalget ønsker, at bydelen er præget af en stolt og stærk selvforståelse, som knytter bydelens beboere til deres lokale miljø og udviklingen heraf.

### FORSLAG TIL HANDLING

#### 9.a. "Gateway to NørrebronX"

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at udvikle byporte, som afspejler den lokale identitet og markerer indgangen til bydelen på en smuk og underfundig vis. Byportene skal både tjene som portal til bydelen, som vartegn for kvarteret, som mødested og som et kunstnerisk/æstetisk bidrag i sig selv. Nørrebro Lokaludvalg ønsker at tage initiativ til denne proces i samarbejde med relevante parter, f.eks. metroselskabet i forbindelse med etableringen af de nye metrostationer i bydelen.



## 10. INDSATSOMRÅDE Netværk og overblik

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at bidrage til, at aktiviteter og arrangementer i bydelen formidles overskueligt og opsigtsvækkende til Nørrebros brugere. Der er et utal af fantastiske tilbud på Nørrebro, hvilke Nørrebro Lokaludvalg ønsker, at flere og forskellige brugere får glæde af. Derfor ønsker Nørrebro Lokaludvalg at bidrage til både et stærkt netværk og samarbejdskultur på tværs af bydelen og dens centrale aktører; samt til en god og synlig formidling af de aktiviteter, der finder sted.

### FORSLAG TIL HANDLING

#### 10.a. Udvikling af Nørrebrobasen

Nørrebro Lokaludvalg vil gerne udvikle formidlingen af Nørrebros aktiviteter gennem en opgradering af Nørrebrobasen i samarbejde med bydelens større kulturinstitutioner og hotspotindsatsen. Det er ønsket, at Nørrebrobasen kan fungere som indgangsportal til bydelens kulturliv og aktiviteter; samt skabe debat om aktuelle emner i bydelen.



## 8. INDSATSOMRÅDE: KULTUR

### 8.a. Et sammenhængende og samarbejdende kulturliv

8.a: Københavns Kommune bifalder, at lokaludvalget arbejder på mere samarbejde og udvikling på tværs af de kulturelle aktører på Nørrebro. Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltnings institutioner er positive overfor et tættere samarbejde med bydelens andre aktører om fælles projekter og aktiviteter. Lokaludvalget opfordres til at henvende sig til Kultur- og Fritidsforvaltningen og forvaltningens institutioner mhp. en dialog herom.

### 8.b. Nørrebrohallen som kultur- og idrætscenter

Københavns Kommune bemærker, at Nørrebrohallen er en del af den sammenlagte enhed 2200 Kultur, som også tæller Nørrebros Bibliotek og Osramhuset.

Kultur- og Fritidsudvalget vedtog den 1. marts 2007 principbeslutning om placering af et internationalt kulturhus, der skulle indeholde Verdenskulturcenteret, Nørrebro Bibliotek og det regionale spillested, Global Copenhagen, ved Nørrebrohallen. Projektet blev dog ikke prioriteret i budgetforhandlingerne og er derfor ikke finansieret.

Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning arbejder dog på at lægge Nørrebro Bibliotek fysisk ind i Nørrebrohallen, så der skabes en samlet facilitet med både idræt, bibliotek, café, samlingssted mm. Der er ikke vedtaget planer om fysisk at flytte kulturdelen (Osramhuset) samme sted hen. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

Det bemærkes endvidere, at Københavns Kommune i et partnerskab med Fonden Realdania har fået udarbejdet en udviklingsstrategi for en fornyelse af Nørrebrohallen. Formålet er at omdanne Nørrebrohallen til et åbent idræts- og kulturhus, der kan styrke ydre Nørrebro som et aktivt og mangfoldigt kvarter. Der realiseres tre projekter fra udviklingsstrategien: et nyt indgangsparti mod Nørrebrogade, et madhus, der kan fungere som mødested for stedets brugere og områdets borgere generelt, samt en fleksibel multihal. Disse forventes at være færdiggjort ultimo 2011. Realisering af de yderligere projekter i udviklingsstrategien er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler hertil.

## 9. INDSATSOMRÅDE: IDENTITET

Københavns Kommune bemærker, at lokaludvalget kan søge inspiration i publikationen Kunst i udsatte boligområder, udgivet af Socialministeriet i 2011. Publikationen kan være med til at inspirere lokaludvalget til, hvordan den kunstneriske proces kan være med til at danne sammenhold, positive oplevelser og historier. Ved at søge inspiration i den kunstneriske verden understreges vigtigheden af, at sundhed genereres lokalt i samspil med både sociale og kulturelle forhold, og at sundhed ikke alene handler om fysisk aktivitet.

### 9.a. Forslag til handling: "Gateway to NørrebroX"

Københavns Kommune finder forslaget interessant og ser frem til at høre mere om lokaludvalgets udvikling af projektet.

## 10. INDSATSOMRÅDE: NETVÆRK OG OVERBLIK

### 10.a. Det digitale lokaludvalg

Københavns Kommune finder forslaget interessant og ser frem til at høre mere om lokaludvalgets udvikling af projektet.





## DET GODE BØRNE- OG UNGE LIV

### MÅLSÆTNING

Nørrebro skal også i fremtiden være en rummelig bydel, som er præget af et mangfoldigt samliv, der bygger på solidaritet, initiativ, respekt, udveksling og dialog. Heri spiller skolen en vigtig rolle sammen med et bredt tilbud af fritidsaktiviteter. Uden for skolen skal bydelen tilbyde gode rammer for et aktivt ungdomsliv med mulighed for at indgå i både organiserede tilbud i klubber, foreninger og væresteder, samt at byrummet giver gode muligheder for aktivitet for både børn og unge i bydelen.

## 11. INDSATSOMRÅDE

### Skoleliv

Nørrebro Lokaludvalg ønsker, at Nørrebros folkeskoler skal være landets bedste - og det netop i kraft af, at de ligger på Nørrebro. Det er lokaludvalgets ønske, at der skal være et stigende antal brugere af folkeskolen, og at skolen skal besidde gode faciliteter og sikre skoleveje. Nørrebro Lokaludvalg bakker op om "københavnmodellen" med min. 20 % og max. 40% med anden etnisk baggrund end dansk i hver klasse for at sikre et stærkt dansktalende miljø og ønsker, at dette sker gennem en kvalificeret og tilstrækkelig aktiv fordelingspolitik. Endvidere foreslår lokaludvalget, at børn med særlige sproglige udfordringer får mulighed for at gå i klasser med et ressourcestærkt miljø.

Nørrebro Lokaludvalg vil bidrage til, at skolerne i bydelen indgår som en central aktør i udviklingen af et godt børneliv på Nørrebro. En indsats her kan gøre en stor forskel for dem, der står på vippen til at vælge et privat tilbud.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 11.a. Synliggørelse af lektienetværk

Nørrebro Lokaludvalg peger på, at der skal være synlighed og tilgængelighed omkring bydelens lektielæsningsstilbud. Dette kræver, at den enkelte folkeskole har viden om hvilke tilbud der findes i nærområdet, så skolen aktivt kan vejlede og henvise de elever, der har behov for dette.

##### 11.b. Afholdelse af workshops

Nørrebro Lokaludvalg foreslår, at der minimum hvert andet år afholdes en workshop med de lokale skoler samt en workshop med ungdomsmiljøet for at tage pulsen på børne- og ungelivet på Nørrebro. Denne viden er afgørende for at kunne målrette indsatsen og tilbuddene på Nørrebro til børn og unge med henblik på at bidrage til det gode børne- og ungeliv. Gennem en tættere kontakt til eleverne på Nørrebros skoler, ønsker Nørrebro Lokaludvalg også at bidrage til udviklingen af elevernes opfattelse af nærdemokratiet og give dem indblik i hvorledes, deres stemme kan blive hørt. Netop en styrkelse af

nærdemokratiet er en af de ideer, som er blevet udviklet under Nørrebro Lokaludvalgs skoleworkshop i bydelsplanprocessen.

##### 11.c. Samarbejdsforum

Nørrebro Lokaludvalg foreslår, at der etableres et effektivt dialog- og samarbejdsforum mellem skolelederne på bydelens folkeskoler, repræsentanter fra Børne- og Ungdomsforvaltningen og Nørrebro Lokaludvalg. Formålet hermed er at sikre tilstrækkelig vidensudveksling samt at aktiviteter omkring skolerne harmoneres med skolens hverdag og virkelighed.

## 12. INDSATSOMRÅDE

### Fritidsaktiviteter

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at fremme tiltag, der er netværksskabende. For det enkelte barn drejer det sig både om overgangene mellem børnehave og skole, skoler og fritidshjem, fritidshjem og fritidsklub og fra hjem til fritidsaktiviteter. Lokaludvalget ønsker et Nørrebro med et mangfoldigt børne- og ungdomsmiljø, hvor der er plads til at udfolde sig i alle retninger, og hvor de børn, der har lyst til at lave en fritidsaktivitet, får banet vejen for det.

Endvidere peges der på, at det også er vigtigt med et aktivt og inspirerende udeliv til de lidt større børn. Dette kunne eksempelvis være i form af visionerne om "Moving Line" og gaderum, der kan bruges til mere end bare at gå rundt i, som beskrives under tema 2 – Bæredygtigt Byliv.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 12.a. Ungdomshus under broen og Fælleshus

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at udvikle et ungestyret ungdomshus under Bispebroen som et led i en aktiv hverdag på DSB-arealet og som attraktion på ydre Nørrebro. Stedet skal være bygget op omkring kreativ udfoldelse som teater, koncerter, idræt og ledes af de unge selv gennem et aktivt brugerdemokrati. Nørrebro Lokaludvalg peger på, at et ungdomshus med et stærkt brugerdemokrati kan have en brobyggende effekt mellem de mange forskellige ungegrupperinger der findes



i området. Ønsket om et fælleshus bygget på demokratiske og inkluderende værdier blev udviklet på lokaludvalgets skoleworkshop i efteråret 2010. Her deltog repræsentanter fra alle bydelens folkeskoler og på baggrund af diskussioner i de enkelte elevråd, udviklede de på tværs af skoler deres bud på, hvorledes bydelen kunne udvikles.

### 12.b. Ungdomsbydel på KTK-grunden

Nørrebro Lokaludvalg anser det som yderst afgørende, at der på Nørrebro er plads til udfoldelse for bydelens ungdom. Derfor ønsker Nørrebro Lokaludvalg at støtte udviklingen af 'Ungdomsbydel på KTK grunden', som et levende samlingssted for bydelen, hvor ungdomskulturen, kreative ideer, musikliv og iværksætteri kan blomstre. Her spiller initiativer som Ressourcecenter Ydre Nørrebro, Muay Thai og Bolsjefabrikken en central rolle for opretholdelsen af denne udvikling.

### 12.c. Plads til leg for de store

Nørrebro Lokaludvalg ønsker et aktivt og inspirerende udeliv også til de lidt større børn. Denne indsats bygger videre på ideerne fra bæredygtigt byliv med fokus på aktive gaderum, som påpeger at Nørrebros trafiksanerede gader kan udvikles til attraktive aktivitets rum for børn og unge.

### 12.d. Samarbejde mellem politiet og de unge

Endelig finder Nørrebro Lokaludvalg det vigtigt, at der er et godt samarbejde og forståelse mellem politiet i bydelen og de unge. Derfor ønsker Nørrebro Lokaludvalg at opfordre til bedre kontakt mellem de unge og politiet og bidrage til at sikre, at politiet møder nørrebros unge med respekt også i pressede situationer. Dette konkrete ønske blev udviklet af de unge på Nørrebro i løbet af lokaludvalgets skoleworkshop i forbindelse med bydelsplanprocessen.



## 11. INDSATSOMRÅDE: SKOLELIV

Det er Børne- og Ungdomsforvaltningens vurdering, at indsatsområdet er i tråd med Børne- og Ungdomsforvaltningens bestræbelser på at udvikle folkeskolerne på Nørrebro. Forvaltningen anbefaler derfor, at det videre arbejde med bydelsplanen sker i et tæt samarbejde med det lokale børne- og ungeområde.

### 11.a. Lektienetværk

Forslaget er i tråd med Københavns Kommunes målsætninger for folkeskolerne. Lokaludvalget opfordres til at kontakte Børne- og Ungdomsforvaltningens lokale børne- og ungeområde med henblik på en dialog om forslaget.

### 11.b. Afholdelse af workshops

Københavns Kommune finder forslaget interessant og i tråd med kommunens målsætninger. Kommunen ser frem til at høre yderligere om lokaludvalgets arbejde med projektet og opfordrer i den forbindelse lokaludvalget til at kontakte Børne- og Ungdomsforvaltningens lokale børne- og ungeområde med henblik på en dialog om forslaget.

### 11.c. Samarbejdsforum

Københavns Kommune finder forslaget interessant og opfordrer lokaludvalget til at kontakte Børne- og Ungdomsforvaltningens lokale børne- og ungeområde med henblik på en dialog om forslaget.

## 12. INDSATSOMRÅDE: FRITIDS AKTIVITETER

### 12.a. Ungdomshus under broen og Fælleshus

Københavns Kommune bemærker, at den pågældende grund ikke er ejet af Københavns Kommune. Udvikling af projektet vil derfor kræve, at der tages kontakt til grundejer.

Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

### 12.b. Ungdomsbydel på KTK-grunden

Københavns Kommune bemærker, at 'KTK-grunden' ved Raghildgade 1 er reserveret til udvikling til boliger. I perioden frem til et salg kan grunden anvendes til midlertidige aktiviteter. Københavns Kommune bemærker, at Områdefornyelsen i Haraldsgadekvarteret netop har fokus på midlertidig anvendelse af KTK-grunden og opfordrer til, at lokaludvalget kontakter Områdefornyelsen mhp. en dialog om midlertidige aktiviteter på grunden.

### 12.c. Plads til leg for de store

Københavns Kommune foreslår, at lokaludvalget søger inspiration til udvikling af forslaget og arbejdet med midlertidige installationer i byrummet i publikationen Playspots, der er udgivet af Lokale og Anlægsfonden. Publikationen præsenterer fem playspots (mindre næraktivitetsanlæg), som for en relativ beskedent økonomisk ramme kan sætte gang i et lokalområde. Publikationen er udgivet i regi af forskningsprojektet Space, som foregår i Region Syddanmark, i samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed og Trygfondens forskningscenter. Lokaludvalget kan herudover lade sig inspirere af andre playspots-lignende tiltag i København.

Der henvises desuden til Københavns Kommunes bemærkninger til forslag 7.a. Nyt liv og aktiviteter i gadens rum.

Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at prioritere midler til det.

### 12.d. Samarbejde mellem politiet og de unge

Københavns Kommune henviser til projektet "Min betjent", som er igangsat under Sikker By-programmet. Dette projekt har fokus på dialogen mellem politi og borgere samt lokale tryghedsskabende indsatser. Lokaludvalget kan henvende sig til Center for Sikker By i Økonomiforvaltningen mhp. en videre dialog om projektet.





Nørrebro Lokaludvalg

## IDRÆT

### MÅLSÆTNING

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at styrke Nørrebros profil som idræts-bydel. Det skal ske ved at støtte den organiserede såvel som den selvorganiserede idræt. Derudover skal der skabes rum for aktiv udfoldelse i bydelen, tilbud som sikrer, at idræt kan dyrkes af alle og samarbejde på tværs af skoler og foreninger. Nørrebro Lokaludvalg støtter Sundhedsstyrelsens målsætning om, at alle børn og unge får mulighed for mindst 7 timers idræt og fysisk aktivitet om ugen.

## 13. INDSATSOMRÅDE

### Styrke idrætslivet på Nørrebro

Nørrebro Lokaludvalg ønsker at samle bydelens idrætsforeninger om en fælles målsætning om at øge andelen af aktive i Nørrebros idrætsforeninger med 10% i løbet af de næste 5 år.

Nørrebro Lokaludvalg finder det i den forbindelse væsentligt, at Nørrebros idrætsfaciliteter er til rådighed for bydelen i størst muligt omfang, både når det drejer sig om skolernes faciliteter og om prioriteringer af de lokale brugere frem for de eksterne.

Idrætsfaciliteternes standard skal forbedres og udbygges, herunder etablering af tilstrækkelige faciliteter og tilskuerpladser til udøvelse af eliteidræt i bydelen.

Herudover ønsker Nørrebro Lokaludvalg, at Nørrebro danner ramme om alternative former for foreningsidræt, som kan medvirke til at udvikle nye metoder til fastholdelse af medlemmer og skabelse af nye veje ind i idrætslivet.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 13.a. Idræt for alle - Hal Q

Nørrebro Lokaludvalg har igangsat en dialog med Kultur- og Fritidsforvaltningen om mulighederne for etablering af 'Hal Q' på Nørrebro. Formålet med etablering af Hal Q er at forbedre forholdene for den mere bløde idræt, som særligt henvender sig til kvinder. I denne forbindelse bør det undersøges, hvorvidt den gamle Havremarkens Skoles gymnastiksal kan anvendes til dette formål, således at denne allerede etablerede idrætsfacilitet fastholdes som et tilgængeligt tilbud for Nørrebros borgere. Nørrebro Lokaludvalg foreslår desuden, at Havremarkens Skoles gymnastiksal kan bruges som omklædnings- og foreningsfacilitet til Nørrebro United og andre klubber i Nørrebroparken. Også Metropolitanskolen kan indeholde muligheder i forhold til at forbedre idrætsfaciliteter på Nørrebro.

Nørrebro Lokaludvalg ønsker også at udvikle initiativer, der fastholder de 16-25 årige som aktive i idrætsforeningerne.

Dette skal ske i samarbejde med de eksisterende klubber og eksperter indenfor netop det felt.

##### 13.b. Eliteidræt i Nørrebrohallen

Nørrebrohallen har fået et massivt løft i form af omgivelser, ny indgang samt madhus. Nørrebro Lokaludvalg peger på, at de idrætsmæssige faciliteter i Nørrebrohallen bør få et yderligere løft, således at Nørrebrohallen også kan rumme eliteidræt med mange tilskuere.

## 14. INDSATSOMRÅDE

### Overgang mellem skole og foreningsliv

Nørrebro Lokaludvalg ønsker et aktivt, blomstrende og mangfoldigt foreningsliv. Der skal være en glidende overgang fra skoleidræt til foreningsidræt, som sikrer flere aktive medlemmer og tilbyder fleksible løsninger. Nørrebro Lokaludvalg ønsker desuden at skabe en større bevidsthed og synlighed omkring et aktivt idrætsliv i bydelen, både ved at skabe rammer for mere idrætsudfoldelse og støtte op om store idrætsbegivenheder i bydelen.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 14.a. Støtte samarbejde mellem idrætsforeninger og skole

Nørrebro Lokaludvalg peger på, at der skal være nem og direkte kontakt mellem de lokale skoler og de omkringliggende idrætsforeninger. For at medvirke til dette, vil Nørrebro Lokaludvalg invitere idrætsforeningerne på Nørrebro til at danne "Nørrebro Idrætsråd". En af Idrætsrådets opgaver skal være at sikre et samarbejde mellem skoler og idrætsforeninger, som præsenterer foreningsidræt for skoleeleverne på Nørrebro.

Gennem forskellige aktiviteter skal Nørrebros mangfoldige idrætsliv ud på skolerne, så eleverne får lejlighed til at afprøve forskellige idrætsgrene.



## 15. INDSATSOMRÅDE

### Den selvorganiserede idræt

Der skal være plads til idræt i bydelen og i byrummet. Aktiviteter skaber liv, trykthed, kendskab, inspiration og forståelse på tværs. Nørrebro Lokaludvalg vil udvikle byrum, der indbyder til aktivitet, spontanitet og leg for alle aldersgrupper; deltagere som tilskuere. Der skal samtidig være steder, som indbyder til ophold, hvor man kan sidde i fællesskab og se på aktiviteten, tilbagetrukket fra den egentlige aktivitet.

#### FORSLAG TIL HANDLING

##### 15.a. Gadeprojekter,

Nørrebro Lokaludvalg ønsker samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen at arbejde for, at der på mindre arealer i bydelen etableres mindre baner til fx. basket, fodbold, hockey, bordtennis og motionsredskaber. Nørrebro Lokaludvalg bakkker derfor op om projektet Moving Line, omtalt under Tema 2 – Bæredygtigt byliv - som bla. omhandler opstilling af idrætsredskaber ved de naturlige løbestier og parker i bydelen. Hensigten med denne indsats er at fremme samvær, sundhed og aktivitet på Nørrebro.



## 13. INDSATSOMRÅDE: STYRKE IDRÆTSLIVET PÅ NØRREBRO

Københavns Kommune ser det som et positivt tiltag, at Nørrebro Lokaludvalg ønsker at fremme muligheden for alternativ foreningsmotion og idræt, som har fokus på at fastholde motionsuvante. Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning vil derfor gerne bidrage med erfaringer fra Forebyggelsescentret Nørrebro om fastholdelse af motionsuvante voksne efter forløb i forebyggelsescenteret og ser frem til en henvendelse fra lokaludvalget herom.

### 13.a. Idræt for alle - Hal Q

Københavns Kommune bemærker, at formålet med Hal Q er at skabe en facilitet, der ved sin moderne standard, indretning og udtryk understøtter mange københavnske kvinders idrætsvalg, samt deres ønske til indretning af idræts- og opholdslokaler. Hal Q skal give mulighed for at udvikle et attraktivt idrætsmiljø for kvinder i alle aldre. Hal Q skal være med til at rette op på nuværende skæve facilitetsanvendelse, hvor lokaler til kvindeidrætsgrene er at finde som nedslidte gymnastiksale eller i fitnesscentre, der er dyre at benytte. Dermed vil det ikke give mening at placere en Hal Q i en gymnastiksal på en skole. Projektet er ikke finansieret og kan kun realiseres, såfremt der træffes politisk beslutning om at afsætte midler hertil.

Københavns Kommune finder forslaget om at omdanne dele af Havremarkens Skole, så der bliver omklædning og foreningsfaciliteter for idrætsbrugerne i området, interessant. Det vil Kultur- og Fritidsforvaltningen gerne arbejde videre med i samarbejde med lokaludvalget.

### 13.b. Eliteidræt i Nørrebrohallen

Københavns Kommune bemærker, at Kultur- og Fritidsforvaltningen allerede arbejder på et projekt, hvor en af Nørrebrohallens lokaler omdannes til et sted, hvor der kan afholdes elitekampe - primært for Stevnsgade Basket. Projektet er ikke finansieret og kan derfor kun realiseres, hvis der træffes politisk beslutning om at afsætte midler til det.

## 14. INDSATSOMRÅDE: OVERGANG MELLEM SKOLE OG FORENINGSLIV

### 14.a. Støtte samarbejde mellem idrætsforeninger og skole

Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning og Børne- og Ungdomsforvaltninger samarbejder allerede om at koordinere skole- og fritidsaktiviteter - bl.a. ved at indtænke foreningsidræt, når der bygges nye skoler eller skoler udbygges. Forvaltningerne vil gerne arbejde for, at dette samarbejde udbygges. Lokaludvalget kan henvende sig til Kultur- og Fritidsforvaltningen mhp. en dialog om samarbejdet.

## 15. INDSATSOMRÅDE: DEN SELVORGANISEREDE IDRÆT

### 15.a. Gadeprojekter

Københavns Kommune bemærker, at lokaludvalgets ønske om idrætsstilbud i byens rum er i tråd med Københavns Kommunes idékatalog "10 næridrætsanlæg der rykker" fra 2009. Lokaludvalget opfordres til at tage kontakt til Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltningen mhp. en dialog herom.



# DIALOG OG SAMARBEJDE







---

## OM KONCEPT OG OVERORDNET ORGANISERING

Bydelsplanlægningens to overordnede formål er dels at igangsætte en sammenhængende og fremadrettet dialog mellem politikerne i Borgerrepræsentationen og borgerne om byens udvikling og dels at formulere en række lokale principper for bydelens fremtidige udvikling i relation til de overordnede målsætninger for hele byens udvikling.

For at opfylde formålet om dialog er Nørrebro Bydelsplan blevet til på baggrund af en omfattende, lokal proces, som har involveret borgere, lokale aktører og interessenter, medlemmer af Borgerrepræsentationen samt ansatte i Københavns Kommunes forvaltninger. Den lokale proces har været forankret i Nørrebro Lokaludvalg og begyndte foråret 2010 frem til foråret 2011.

Resultaterne af denne lokale proces har dannet udgangspunkt for indholdet i bydelsplanen. I det følgende beskrives organiseringen af og hovedelementer i den lokale proces.

## DEN LOKALE ORGANISERING

Lokaludvalget nedsatte ved bydelsplanarbejdets begyndelse en procesgruppe. "Procesgruppen" har igennem hele forløbet udgjort det koordinerende forum, hvor de tværgående udfordringer er blevet drøftet. Procesgruppen har udover formandskabet, temapiloter fra lokaludvalget og særligt interesserede fra lokaludvalget, bestået af lokaludvalgssekretæren, bydelsplanmedarbejderen og kontaktpersonen fra Center for Byudvikling i Økonomiforvaltningen. I procesgruppen har der siden et temapilot fra hvert af de 5 udvalgte temaer; således der har været tæt kontakt mellem temagrupperne og procesgruppen, som overordnede styrende organ gennem hele processen.

De 5 udvalgte temaer er blevet til på baggrund af de eksisterende arbejdsgruppers interessefelt. De enkelte temaoverskrifter har fra starten været brede og er blevet justeret eller præciseret efter behov løbende. Således har temaet 'Bevægelse og demokrati' gennem processen udviklet sig til 2 selvstændige temaer 'Idræt' og 'Børne- og ungeliv'.

Gennem processen fra foråret 2010 til foråret 2011 er det samlede lokaludvalg blevet orienteret om udviklingen af bydelsplanen og har kommenteret på processen via de månedlige lokaludvalgsmøder.

## DIALOG MED POLITIKERE OG FORVALTNINGER

Nørrebro Lokaludvalg har haft kontakt med forvaltningerne gennem hele processen og brugt bydelsplanarbejdet til at finde gode samarbejdspartnere centralt. I nogle forvaltninger er det lykkedes over al forventning i andre arbejdes der fortsat på at styrke kontakten. Her fungerer arbejdet med bydelsplanen, både i processen og efterfølgende rigtig godt som dialoginstrument. Særligt omkring konkrete problemstillinger, eksempelvis forslag til begrønning af bydelen, dialog om hotspot møder og udvikling af idrætten på Nørrebro, har lokaludvalget mødt stor interesse.

Nørrebro Lokaludvalg har i videst muligt omfang forsøgt at tænke borgmestrene og stadsarkitekten ind i lokaludvalgets borgerinddragelsesarrangementer. Flere medlemmer fra Borgerrepræsentationen har deltaget i lokaludvalgets offentlige møder; og lokaludvalget har i det hele taget oplevet stor opbakning. Flere politikere har deltaget som borgere i større, borgerworkshops, andre har lokaludvalget samarbejdet med om eksempelvis hot spot-møderne, og flere borgmestre er blevet inviteret til at deltage i udvalgte arrangementer på gaden.



---

## BORGERINDDRAGELSEN

Hovedelementerne i den lokale proces har været en bred, indledende og oplysende kommunikation, 4 store temaworkshops, løbende arbejdsgruppemøder for både borgere og lokaludvalgsmedlemmer, et opsamlende fællesmøde og en række afprøvende og dialogbaserede events.

Processen startede med, at Nørrebro Lokaludvalg satte fokus på det kommende bydelsplanarbejde ved deltagelse i lokale festivaller og sommerarrangementer, samt ved særarrangementer som byvandring, seminarer og ekskursioner, som lokaludvalget selv arrangerede. Den endelige kickstart af bydelsplanprocessen begyndte med de 4 store temamøder, som blev afholdt forskellige steder i bydelen. Herefter fulgte løbende arbejdsgruppemøder med deltagelse af både borgere, lokale aktører og lokaludvalgsmedlemmer, samt et stort fællesmøde, hvor også stadsarkitekten og flere fagpersoner deltog. Endelig har lokaludvalget afholdt en række afprøvende events i løbet af foråret 2011. Det er i arbejdsgrupperne, at udviklingen af temamålsætningerne har fundet sted og borgerinddragelsesformen er blevet diskuteret. Gruppernes arbejde blev præsenteret, dels for hinanden og for en bredere skare af nørrebroere og fagpersoner, bl.a. stadsarkitekten, på fællesmødet. Endeligt har Procesgruppen og temapiloterne prioriteret i det omfattende materiale i samarbejde med bydelsplankoordinatoren.

Bydelsplanprocessen har i stor grad givet anledning til at styrke netværket på tværs af bydelen. Nørrebro Lokaludvalg har eksempelvis afholdt mere målrettede workshops for skolerne på Nørrebro, idrætslivet og erhvervslivet, hvor forskellige parter indenfor samme felt er blevet bragt sammen på foranledning af lokaludvalget. Dette har skabt mulighed for nye samarbejder på tværs af bydelen. I løbet af bydelsplanprocessen har Nørrebro Lokaludvalg afholdt over 60 offentlige arrangementer i samarbejde med lokale aktører, hvor bydelsplanen, udviklingen af bydelen og specifikke fokusområder har været i centrum i en dialog med borgerne.

Den sidste del af den lokale proces har haft et afprøvende fokus, hvor temagruppen 'Bæredygtigt byliv' har forsøgt at reali-

sere visionerne fra borgerdialogen midlertidigt. Det er eksempelvis sket ved at arrangere idrætsevents på gaden, skabe mulighed for begrønning og dyrkning af grøntsager i gaderummet og indrette parkeringspladser til attraktive opholdsrum. Formålet med dette har været at vise og gå i dialog med nørrebroerne om, hvordan bydelen kan udvikle sig i fremtiden. Alt i alt har ca. 4000 mennesker været inddraget i større eller mindre grad.

Derudover har Nørrebro Lokaludvalg lanceret 2 alternative kommunikationsformer, som har henvendt sig meget bredt til nørrebroerne. Det er sket gennem opstilling af 8 hængeskøjler af 2 omgange forskellige steder i bydelen og med information om lokaludvalgets arbejde og bydelsplanprocessen, samt afholdt en aktivistisk selvbygger-installation i bidende decemberkulde ved søerne med musik, varm kakao, bål og dialog. Gennem disse to alternative kommunikationsformer har lokaludvalget fået spredt et mere enkelt budskab til en langt større del af bydelens beboere og brugere. Det gennemgående fundament i Lokaludvalgets kommunikation med bydelens borgere har dog været via facebook og lokaludvalgets hjemmeside. Her har Lokaludvalget kommunikeret løbende med sine 500 venner, inviteret og fortalt om udviklingen af Bydelsplanarbejdet.

## VIDERE PROCES

Nørrebro Lokaludvalg vil i den videre proces med arbejdet med bydelsplanen indgå i en tæt dialog med Borgerrepræsentationens medlemmer valgt på Nørrebro om fyrtårnsprojekterne i bydelsplanen. Lokaludvalget vil endvidere arbejde videre med visionerne og projekterne på seminarer i lokaludvalget.

## OVERSIGT OVER BORGERINDDRAGENDE AKTIVITETER I FORBINDELSE MED BYDELSPLAN FOR NØRREBRO, 2010-2011.

Aktivitet, dato	Antal deltagere	Mål	Målgruppe
Synlighed i forsommeren (Deltagelse i festival)	870	Bred oplysning om Nørrebro Lokaludvalg og Bydelsplanarbejdet	Alle i bydelen
Byvandringer	210	Oplysning og inspiration for dem med særlig interesse i bydelens udvikling	Særligt interesserede
4 Indledende temamøder	150	Tematisk idéudvikling med udgangspunkt i de 4 største områder af bydelen	Netværk og interesserede borgere
Skoleworkshop	30	Børn fra Nørrebro-skoler	Elevrådsrepræsentanter fra Nørrebros skoler
Kommunikationsevent ved Dronning Louises Bro	200	Opsigtsvækkende og imødekomende information om Nørrebro Lokaludvalg og Bydelsplanarbejdet	Forbipasserende under julehandlen på Dronning Louises bro
Fællesmøde om Bydelsplanen -Opsamling	150	Overblik og præsentation af Bydelsplanarbejdet	Alle involverede og interesserede
Hotspotsmøder	175	Input til den tryghedsskabende indsats i de to hotspotområder	Professionelle aktører og borgere
Identitetsundersøgelse	100	Tegne et nuanceret billede af Nørrebros mangfoldige kvarterer	Beboere og brugere af Nørrebro
Studiemiljø	230	Styrke netværket og kendskabet mellem de studerende og bydelens frivillige aktører	Studerende mødt på Nørre Campus og kollegierne i bydelen.
Socialventures	80	Input til hvad der skaber tryghed på Nørrebro	Folk mødt på gaden på Nørrebro
Løbende Arbejdsgruppemøder (borgere og LU medl.)	75	Udvikle ideerne i Bydelsplanens forskellige temaafsnit	Temagruppe medlemmer
Forårs Festival	790	Afprøve og udforske ideerne udviklet i temaet Bæredygtig byliv og gå i dialog herom med forbipasserende	Forbipasserende
Etniske ældre dag	300	Fejring af mangfoldigheden og forbedre kendskabet til hinanden og de forskellige kulturer på Nørrebro	Ældre på Nørrebro
Sikker by uge	700	Invitere til fællesspisning i bydelens udsatte områder	alle interesserede
Nørrebroløbet	100	Oplyse om Nørrebro Lokaludvalg, samt vise at Nørrebro kan mærke sig på idrætsområdet, samt invitere på rundtur i bydelen	Alle løbeinteresserede
I ALT	4160		











**Bydelsplanlægningen gennemføres** i perioden 2008-2011 for Københavns Kommunes 10 bydele. Arbejdet med bydelsplanerne sker ud fra konceptet '10 i én' – 10 bydele i én metropol.

Bydelsplanerne er blevet udarbejdet i samarbejde med bydelenes lokaludvalg som led i Københavns Kommunes udvikling af nærdemokratiet. Der har været gennemført en grundig borgerdeltagelsesproces, hvor interesserede borgere og lokale aktører har kunnet give deres holdninger og drømme for bydelen til kende.

Arbejdet med bydelsplanerne falder i tre bølger: Denne bydelsplan er en del af tredje bølge, hvor der er udarbejdet bydelsplaner for Brønshøj-Husum, Nørrebro og Indre By-Christianshavn. Første bølge omfattede Valby, Vanløse og Østerbro og anden bølge Amager Vest, Amager Øst, Bispebjerg og Vesterbro-Kongens Enghave.

**Bydelsplanlægningen har to overordnede formål:**

- Dialog mellem Borgerrepræsentationen og københavnere om byens udvikling, og hvordan bydelene kan indgå som del heraf.
- Formulering af lokale principper for bydelenes fremtidige udvikling i relation til byens centrale målsætninger, der fremgår af den til enhver tid gældende kommuneplanstrategi.

**Bydelsplanerne indeholder** en vision og et katalog. Visionen udtrykker i hvilken retning, bydelen ønsker at bevæge sig i fremtiden. Visionen afspejler på den måde bydelens identitet. I kataloget uddybes det, hvordan visionen ønskes udmøntet. Borgere og andre lokale aktører har opstillet og uddybet en række temaer, som peges på som vigtige at arbejde videre med i bydelen.

**Bydelsplanerne kan bruges** af lokaludvalg, lokale beboere og aktører, det politiske niveau samt Københavns Kommunes forvaltninger.

**Bydelsplanerne vedlægges** som digitale bilag til Kommuneplanen. Der er ikke knyttet økonomi eller lovmæssige kompetencer til bydelsplanerne.

ISBN 978-87-91916-24-3

